

ŽIVÉ PLOTY VE VEŘEJNÉ ZELENÍ

Stinné stanoviště NÍZKÉ ŽIVÉ PLOTY

V této brožuře najdete kombinaci rostlin vhodnou pro nízký živý plot na stinné až polostinné stanoviště.

Nízký živý plot se skládá převážně z rostlin, které jsou pro svou limitovanou výšku vzrůstu vhodné jako obruby nebo vymezení hranic. Jedná se většinou o keře s výškou vzrůstu 0,5–1,5 m. Nejvyšší keře dorůstají maximální výšky 2 m.

Uvnitř sídel jsou výsadby nízkých živých plotů obzvláště atraktivní. Zkrášlují obytný prostor měst a obcí svými rozmanitými květy, plody a různobarevným olistěním keřů, zároveň však zůstávají nízké a lze je proto využít různými způsoby jako doprovodnou zeleň silnic nebo jako ohraničení veřejných prostranství. Extrémní stanoviště jako jsou ulice nebo silně rozehrátá náměstí v létě ochlazují díky vypařování vody. Na podzim jsou volně rostoucí smíšené živé ploty pestrou alternativou monotónních jednodruhových tvarovaných živých plotů nebo trávníku. Mnoho domácích druhů je odolných a ekologicky cenných pro volně žijící živočichy.

Nejvhodnější doba pro výsadbu je podzimní období bez mrazů (říjen až listopad). Během období vegetačního klidu mohou rostliny ještě před zimou vytvořit kořenové vlášení a tak si zajistit zásobu živin a vody pro následující jaro. Na podzim vysazené rostliny po výsadbě téměř nevypařují vodu, a proto v následující sezóně na začátku léta netrpí stresem ze sucha tolik jako jarní výsadby.

Tip V informačním letáku „Gehölze“ (Dřeviny) najdete užitečné tipy pro výsadbu a péči o stromy, keře a liány (jen německy):

www.naturimgarten.at/files/content/files/gehoelze.pdf

ONLINE NÁSTROJ „NAVIGÁTOR PRO ŽIVÉ PLOTY“

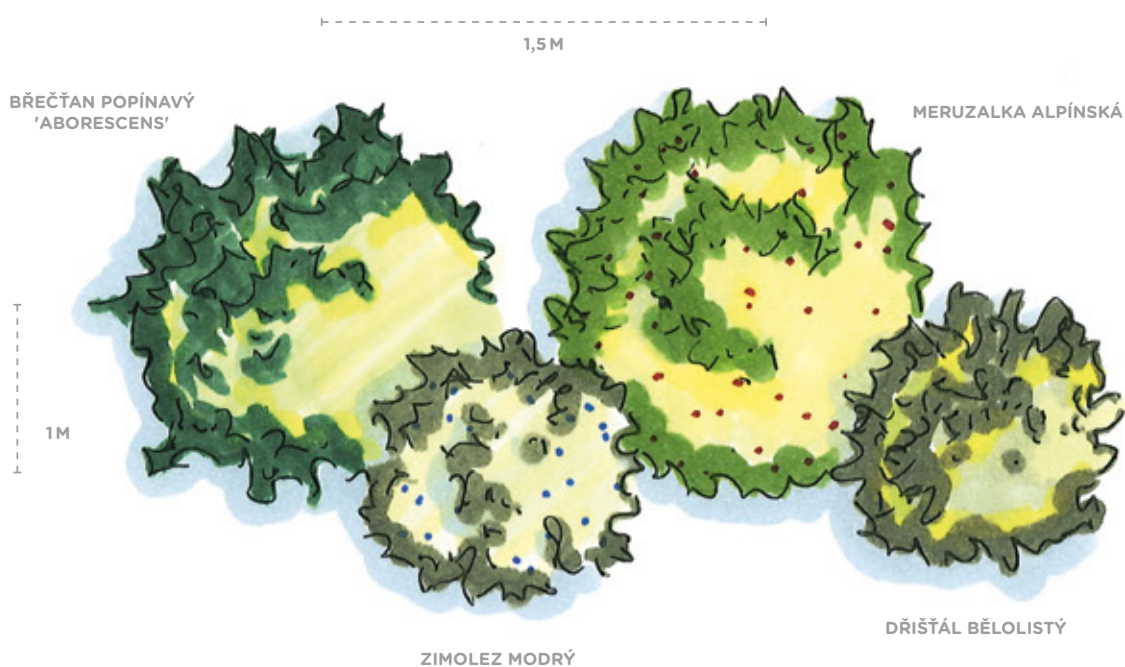
Mnoho dalších informací a podrobností o četných keřích, stejně jako cenné praktické tipy pro výsadbu a péči o živé ploty najdete na stránce: www.keredozivychplotu.cz

KALENDÁŘ DOBY KVĚTU

BOTANICKÝ NÁZEV	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
meruzalka alpská <i>Ribes alpinum</i>				☼	☼							
zimolez modrý <i>Lonicera caerulea</i>				☼	☼							
dřišťál bělolistý <i>Berberis candidula 'Jytte'</i>					☼	☼						
břečťan popínavý <i>'Aborescens'</i> <i>Hedera helix 'Aborescens'</i>									☼	☼		

SCHÉMA VÝSADBY - PŮDORYS

POPIS

© D. Tüchler

Meruzalka alpínská*Ribes alpinum*

Tento keř je vhodný do půd bohatých na živiny a vysazuje se ve vzdálenosti 1,5 m od sebe. Je vhodný jako doprovodná zeleň podél silnic, protože dobře snáší výfukové plyny a sůl.

POPIS	
PŮVOD	domácí
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	v mládí pevně vzpřímený, ve stáří široce rozložitý vzrůst
VÝŠKA (M)	1,5 m
ŠÍŘKA (M)	1–2 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVIŠTĚ	nenáročná, odolná
TOLERANCE VŮČI SOLI	tolerantní vůči soli
KOŘENY - TVORBA ODNOŽÍ	hustě rozvětvený, středně hluboký kořenový systém, vysoký podíl jemných kořínků
MRAZUVZDORNOST	vysoce mrazuvzdorná
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM	snáší sucho, odolná vůči klimatickým změnám
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	zelenožluté květy, IV-V
ŘEZ	řez dle potřeby před vyrašením listů
EKOLOGICKÁ HODNOTA	zdroj potravy pro ptáky
DALŠÍ INFORMACE	nemá trny ani ostny

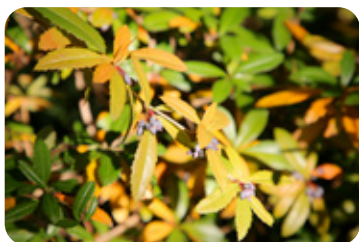
© Natur im Garten/M. Benes-Oeller

Zimolez modrý*Lonicera caerulea*

Zimolez kamčatský je stínomilný, roste ale také na slunných stanovištích. Daří se mu na trvale vlhkých, mírně kyselých půdách. Je odolný vůči městským podmínkám, mrazuvzdorný a atraktivní pro ptáky a hmyz.

POPIS	
PŮVOD	domácí (Evropa, Asie, Severní Amerika)
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	hustě rozvětvený
VÝŠKA (M)	0,5–1,5 m
ŠÍŘKA (M)	1 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVIŠTĚ	vlhké, kyselé půdy s obsahem (surového) humusu, písčité a hlinité; vyhýbá se vápníku, citlivý na sucho, v Alpách se vyvinula forma, která se vápenatým půdám přizpůsobila
TOLERANCE VŮČI SOLI	ne
KOŘENY - TVORBA ODNOŽÍ	mělké a silně rozvětvené kořeny
MRAZUVZDORNOST	vysoce mrazuvzdorný
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM	snáší sucho, odolný proti větru, odolný vůči městským podmínkám
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	drobné, žlutobílé, nálevkovité květy, uspořádané v párech
ŘEZ	starší, příliš hustě rostoucí výhony ve středu keře ihned po sklizni odstříhnout těsně u země (řez obdobný jako při řezu rybízu)
EKOLOGICKÁ HODNOTA	zdroj potravy pro ptáky a atraktivní pro hmyz

© Natur im Garten/M. Benes-Oeller

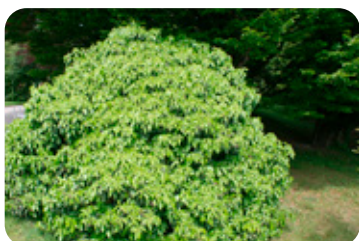
Dříšťál bělolistý

Berberis candidula 'Jytte'

Keř je vhodný do čerstvé, propustné půdy. Rostlina je nenáročná, daří se jí na stinných, polostinných i slunných stanovištích.

POPIS	
PŮVOD	západní Čína
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	polokulovitý, hustý keř, pomalu rostoucí
VÝŠKA (M)	1 m
ŠÍŘKA (M)	1–1,5 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVISŤE	propustné půdy
TOLERANCE VŮČI SOLI	ne
KOŘENY - TVORBA ODNOŽÍ	ploché kořenový systém
MRAZUVZDORNOST	mrazuvzdorný
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	zlatožluté, zvonkovité květy
ŘEZ	v létě možný tvarovací řez; starší výhony v případě potřeby odstranit brzy na jaře
EKOLOGICKÁ HODNOTA	cenný pro včely
DALŠÍ INFORMACE	stálezelený, nenáročný na péči

© Natur im Garten/M. Benes-Oeller

Břečťan popínavý 'Aborescens'

Hedera helix 'Aborescens'

Tato keřová forma břečťanu snáší polostinné až stinné stanoviště. Je to nenáročná rostlina, dává však přednost dobře propustným půdám bohatým na živiny. Dobře snáší sucho, ale je citlivá na sůl a některé její části jsou jedovaté.

POPIS	
PŮVOD	domácí
FORMA VZRŮSTU (HABITUS)	nepnoucí, hustý malý keř, široce vzpřímený až nepravidelně kulovitý
VÝŠKA (M)	1,5–2 m
ŠÍŘKA (M)	2 m
NÁROKY NA PŮDU A STANOVISŤE	nepříliš suché, humózní půdy, vápnomilný
TOLERANCE VŮČI SOLI	citlivý na sůl
KOŘENY - TVORBA ODNOŽÍ	hustě rozvětvený, jemné kořínky těsně pod povrchem
MRAZUVZDORNOST	mrazuvzdorný
ODOLNOST VŮČI KLIMATICKÝM ZMĚNÁM	snáší sucho, odolný proti větru, odolný vůči klimatickým změnám
KVĚT & BARVA KVĚTŮ	bílozelené květy
ŘEZ	snáší řez, obvykle není potřeba
EKOLOGICKÁ HODNOTA	pozdní termín kvetení zajišťuje hmyzu i na podzim vydatnou pastvu; magnet na hmyz
DALŠÍ INFORMACE	stálezelený, nepnoucí; rostlina i plody jsou jedovaté

JAK SPRÁVNĚ ŘEZAT ŽIVÝ PLOT

Volně rostoucí živé ploty stačí zhruba každých pět let prosvětlit. Při prořezávání se zespodu odstraní starší větve nebo ty, které vyrostly příliš vysoko. Mladší výhony zůstávají zachovány a je jim poskytnuto více prostoru k opětovnému růstu. Díky tomuto typu řezu si dřeviny udržují svou přirozenou formu vzrůstu a svět živočichů neztratí svůj životní prostor. Prosvětlování je nejčastější a především nejšetrnější způsob stříhání živého plotu!

Pro ptáky představují živé ploty důležitá stanoviště, protože jim poskytují úkryt, potravu a místa k hnízdění. Zatímco výběr domácích druhů rostlin, které jsou co nejvíce vhodné pro dané stanoviště, má pozitivní vliv na rozmanitost ptactva v zahradě a veřejné zeleni, je důležité i správné načasování řezu, aby byla péče o živý plot k ptákům šetrná. Kvůli ochraně hnízdicího ptactva a jejich mláďat provádějte proto řez v předjaří, mimo období jejich rozmnožování.

Pokud jsou udržovací opatření na jaře a v létě nevyhnutelná, před každým řezem zkontrolujte, zdali se v živém plotu nenachází ptačí hnízda. Místa v jejich okolí se řezat nesmí, neboť jakékoli úmyslné rušení nebo ničení míst k hnízdění je podle dolnora-

kouského zákona o ochraně přírody nezákonné. U nás je tato problematika obecně řešena v Zákonu o ochraně přírody a krajiny, kde se zakazuje úmyslné usmrcování, vyrušování nebo odstraňování hnízd všech druhů ptáků.

Opadané listí může přes zimu zůstat ležet pod keři. Půda je tak chráněna a užitečný hmyz může listí využít k přezimování.

NÁKUP ROSTLIN

Nákup keřů je třeba pečlivě zvážit. Regionální zahradnictví a školky mají dobrý sortiment a zaručují vysokou kvalitu. Vždy se však ptejte, zda se jedná o dřeviny z regionální produkce, protože ty jsou nejlépe přizpůsobeny místnímu klimatu a půdě.

V Rakousku je možné pro nákup živého plotu využít tzv. **Partnerské firmy „Natur im Garten“**, které pracují podle trvale udržitelných kritérií a ekologicky cenné rostliny označují.

SYM: BIO-PROJEKT

Kvůli narůstajícímu suchu na mnoha místech a postupující změně klimatu je mnoho obcí a měst konfrontováno s dopady klimatických změn na správu veřejné zeleně.

DALŠÍ INFORMACE

Více informací najdete na stránkách:

- www.naturimgarten.at/projekt-sym-bio.html
- https://www.at-cz.eu/at/ibox/pa-4-nachhaltige-netzwerke-und-institutionelle-kooperation/atcz234_symbio
- www.prirodnizahrada.eu

Přeshraniční projekt Interreg SYM: BIO (ATCZ234) propojuje a mobilizuje aktéry v České republice, Vídni a Dolním Rakousku a ukazuje velký potenciál veřejné zeleně a přírodě blízkých zahrad v oblasti adaptace na změnu klimatu. V rámci projektu se zkoumají, testují a urychlují strategie pro adaptaci na klimatické změny i metody péče o veřejnou zeleň a zahrady zaměřené na podporu biodiverzity a na adaptaci na suchu.

**Kontakt: Přírodní zahrada z.s., Klášterská 140/II
CZ-377 01 Jindřichův Hradec
info@prirodnizahrada.eu
www.prirodnizahrada.eu**

Impressum: Vlastník média: „Natur im Garten“ GmbH; Text a redakce: Theresa Steiner, Katja Batakovic, Stefan Strobelberger, Stefan Streicher © Překlad: Lada Zabloudivlová; Odborná korektura: Dana Křivánková; Redakce českého textu: Martina Petrová; Fotografie: © Natur im Garten/ M. Benes-Oeller, D. Tüchler © Grafika: Natur im Garten/S. Streicher. © Layout: socher-mit-e.at; © Listopad 2022

Projekt „ATCZ234 - SYM: BIO“ je spolufinancován Evropskou unií prostřednictvím Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci programu INTERREG V-A Rakousko-Česká republika 2014-2020.

